

Houderijrichtlijnen **Cluster 8b**

Duiven en tortels

Familie Columbidae (2)

2021

Document 2021 DE&W 49

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:
Bonds bureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)
Bergen op Zoom

Op het voorblad: de Rotsduif
Tekening van John Gould

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is: *Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.*

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het "Handboek Vogelverzorging" geschreven door de Commissie Dierenwelzijn -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten "Houderijrichtlijnen" geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 8b.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 8b Tropische duiven

Orde Columbiformes = duifachtigen

Algemene houderijrichtlijn voor uitheemse duivensoorten		5
Geslacht Ocyphaps		
Ocyphaps lophotes lophotes	Australische kuifduif	12
Geslacht Oena		
Oena capensis	Zwartmaskerduifje	18
Geslacht Ptilinopus		
Ptilinopus coronulatus	Lilakap jufferduif	24
Ptilinopus melanospilus	Zwartnekjufferduif	30
Ptilinopus pulchellus	Karmijnkap jufferduif	36
Ptilinopus superbus	Pracht vruchtenduif	42
Geslacht Spilopelia		
Spilopelia senegalensis	Senegal- of Palmtortel	48
Geslacht Streptopelia		
Streptopelia risoria domestica	Afrikaanse Lachduif, incl.kleurmutaties	54
Geslacht Treron		
Treron bicinctus bicinctus	Oranjeborst Groene Vruchtenduif	60
Treron calva calva	Afrikaanse Groene Vruchtenduif	66
Treron olax	Kleine Groene Vruchtenduif	72
Geslacht Turtur		
Turtur abyssinicus	Zwartsnavel bosduifje	78
Turtur afer	Staalvlek duifje	84
Turtur brehmeri bremmeri	Blauwkop bosduifje	90
Turtur chalcospilos	Bronsvlek duifje	96
Turtur tympanistra	Tamboerijn duifje	102
Geslacht Zenaida		
Zenaida aurita aurita	Antilliaanse Treurduif	108
Bijlage A		
Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 8b		114

Algemene houderijrichtlijn

Uitheemse duiven

Cluster 8b

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor uitheemse duiven

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels.

Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte code is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024

De lettercode b.v. P heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld.

De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is.

Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 8a en Cluster 8b.

Documentnummers 2021 DE&W 48 en 2021 DE&W 49

Taxonomie

In cluster 8a t/m 8b zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Columbiformes, Familie Columbidae

Cluster 8a

Familie	Geslacht	Soort
Columbidae	Chalcophaps	1 soort
	Columba	1 soort
	Columbina	2 soorten
	Ducula	2 soorten
	Gallicolumba	2 soorten
	Geopelia	2 soorten
	Geophaps	1 soort

Geotrygon	2 soorten
Goura	1 soort
Leptotila	1 soort
Metriopelia	1 soort

Cluster 8b

Ocyphaps	1 soort
Oena	1 soort
Ptilinopus	4 soorten
Spilopelia	1 soort
Streptopelia	1 soort
Treeron	3 soorten
Turtur	5 soorten
Zenaida	1 soort

Land van herkomst

Uitheemse duiven komen voor in verschillende werelddelen
Dit wordt in de afzonderlijke houderijrichtlijnen aangegeven.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluidende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen.

Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een uitheemse duivensoort lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose (ESB3-kuur), wormen (elke 2 maanden een wormkuur) en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dieren arts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor uitheemse duiven.

Duiven moeten ondergebracht worden in betrekkelijke grote volières die voorzien zijn van voldoende beplanting waaronder ze zich wat kunnen verschuilen.

Een volière van 5 x 5 m biedt een goede huisvesting.

Ook kunnen ze ondergebracht worden in vluchten van tenminste 4 m. lang en ca. 60 cm. breed.

De hoogte van een volière of vlucht moet tenminste 2 m. bedragen.

De volière of vlucht moet deels overdekt zijn. Aansluitend aan een volière of vlucht moet een nachthok aangebracht zijn waarin de duifjes droog en beschermd de nacht kunnen doorbrengen.

Ook het voer moet bij voorkeur in dit nachthok worden verstrekt.

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie “Het communiceren met kooi- en volièrevogels”*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Duiven verblijven het liefst buiten. We hebben als vogelliefhebber dan geen invloed op de temperatuur en de luchtvochtigheid.

In het nachthok is deze luchtvochtigheid het meest ideaal bij een waarde van 50 – 70%.

Uitheemse duiven zijn niet altijd winterhard en moeten bij voorkeur vorstvrij overwinteren.

Dit is het beste mogelijk in een verwarmde binnenruimte waarin tenminste 10 tot 11 uur dag- of kustlicht aanwezig is en de temperatuur niet beneden de 15° C. komt.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor uitheemse duiven is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote voliëre kunnen meerdere duivinnen en doffers worden ondergebracht.

Maar in het broedseizoen ontstaat rivaliteit, ook tussen de ouderdieren.

Er zijn agressieve soorten als de Australische Kuifduif en de Kopernekduif alsmede de Guineaduif, die niet samen met een andere duivensoort gehouden kunnen worden.

Het fokken met uitheemse duiven.

Uitheemse duiven zijn na een jaar broedrijp.

Het broedseizoen start bij voorkeur in het voorjaar of in de zomer.

Als broedgelegenheid voldoet een houten kistje met een bodemmaat van 15 x 20 cm, waarbij de wanden 8 cm. hoog zijn.

Het nest wordt wat slordig gemaakt. Om de eieren enige bescherming te bieden, is het aan te bevelen vilt of vloerbedekking op de bodem van het houten kistje te leggen.

Hierop wordt door de vogels een nest gemaakt van berkentakjes.

Per broedronde worden twee olijfgroene eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit.

In sommige gevallen kunnen 3 broedrondes doorlopen worden.

's Nachts en in de ochtend broedt de duivin. In de middag broedt de doffer.

Na een broedtijd van 17 dagen komen de eieren uit.

De jongen wordt door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "melk" uit de krop.

In de periode tot aan de jeugdruï groeit het jong goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftcijfer in die periode.

De in het voorjaar en in de zomer geboren jongen komen vlot door de rui.

Als de jonge vogels in het najaar zijn geboren, wil het wel gebeuren dat de rui stopt en in het voorjaar daarop weer doorgaat.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De uitheemse duif is in het algemeen een zaadetende duif.

Het basisvoer voor vogels in de volière bestaat uit veel oliehoudende zaden, gebroken mais, hennep en witzaad..

Daarnaast eet een duif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze zijn dol op wat kleine slakjes, mierenpoppen, bessen, universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden. In het najaar ook vuurdoorn – en vlierbessen.

De duivensoorten die ondergebracht zijn in het geslacht *Ducula* (cluster 8a) en *Treron* (cluster 8b) zijn vruchtenetende duiven

Het basisvoer bestaat voor deze duiven uit pellets T16 van Nutribird, vruchtenpaté, fruit en bessen

Daarnaast eet de vruchtenduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze nemen ook universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven op.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

Alle duivensoorten krijgen eenmaal per week Multi vitamines in het drinkwater.

In de herfst en de winter 1x per week levertraan door het zaad.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiesel en grit ruim beschikbaar.

Deze voedingssupplementen worden verstrekt om het gebrek aan zonlicht te compenseren.

In de volières en vluchten wordt regelmatig badwater geplaatst in open schalen.

Ze genieten liever van een regenbui.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Uitheemse duiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een kleine klapkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat verschilt per soort.

In de houderijrichtlijn per duivensoort wordt deze ringmaat afzonderlijk aangegeven.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de uitheemse duif niet verplicht,

Aanschaf.

De aanschaf van uitheemse duiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij uitheemse duiven is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of uitheemse duiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Australische kuifduif

2021 versie 1.2

NBvV code P. 34.009.044

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Ocyphaps

Soort: **Ocyphaps lophotes lophotes**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Ocyphaps l. whitlocki

Land van herkomst:

Australië.

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden en parken in bebouwde gebieden.
Ze komen altijd paarsgewijs voor.

Beschrijving vogel:

De Australische kuifduif heeft een grootte van 31 – 35 cm.

Er is een gering verschil in kleur tussen de doffer en de duivin. De duivin is doffer van kleur. De snavel is grijs met een zwarte punt. De naakte oogring is rozerood, de iris is oranje-rood en de pupil zwart.

Het voorhoofd is grijs. Op de kop, ter hoogte van de ogen, bevindt zich een dunne opstaande zwarte kuif. Het achterhoofd is grijs en verloopt naar de oorstreek en de wangstreek in een lichtere grijze tint weg. De rug is grijs met roze-rood doorweven. De stuitbevedering is grijs met licht beige doorweven. De bovenstaartdekveren zijn grijs met een witte omzoming. De hals, borst, flanken en buik zijn grijs. Op de zijkanten van de hals is een rozerode gloed aanwezig.

De vleugeldekeren zijn lichtbruin met een zwarte streep-tekening. Hierdoor ontstaat een horizontale zwarte streep-tekening op de vleugels. De vleugelpennen zijn zwart met een lichtgrijze omzoming. De staartpennen zijn ook zwart met een lichte omzoming. De pootkleur is rood met zwarte nagels. Drie tenen staan naar voren gericht, de achterteen is kort en staat naar achteren.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en

- artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
 - c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
 - d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Australische kuifduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluidende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Australische kuifduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose, en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Australische kuifduif.

Australische kuifduiven worden ondergebracht in een volière.

De duiven kunnen ook gehuisvest worden in een kooi van b.v. 200x100x100

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Tijdens de broedperiode is een temperatuur van 25° C. aan te bevelen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij temperaturen lager dan 10° C. naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Australische kuifduiven hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste het natuurlijke aantal daglichturen krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 10 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Australische kuifduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebra-vinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels, Het is niet aan te raden meerdere koppels Australische kuifduiven gelijktijdig in dezelfde volière onder te brengen.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht of kooi te houden. Tijdens het broedseizoen willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Australische kuifduif.

De Australische kuifduif is na anderhalf jaar broedrijp.

Het broedseizoen start, als buiten wordt gebroed, bij voorkeur vanaf april/mei.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Ook kan een gevlochten rieten mandje worden gebruikt. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen drie broedronde doen in een seizoen.

Per broedronde worden twee eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit. De doffers vaak 's middags.

Na een broedtijd van 16 - 18 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1974, blz. 176 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 1982, blz. 68 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt 1985, blz. 437

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 2008, blz. 83

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Australische kuifduif is een zaadetende duif.

Het basisvoer bestaat uit een standaard tortelduiven voer, vermengd met tropenzaad.

Daarnaast eet de Australische kuifduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze nemen ook universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer kan een mix van eivoer en universeelvoer, vruchtenpaté en opfokmeel worden verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiesel, kalk en grit ruim beschikbaar. Ter ondersteuning van de algemene conditie kan ook aanvullend perform (van refona) worden gegeven

In de volièrtes en vluchten wordt regelmatig een zandbad genomen. De duiven ervaren het als prettig wanneer ze besproeid worden met water door middel van een plantenspuit.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Australische kuifduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote klapkooi. De duiven kunnen twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Australische kuifduif is 7,0 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Australische kuifduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Australische kuifduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Australische kuifduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Australische kuifduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door C. ten Broek, fokker van Australische kuifduiven .

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Pizzey and Ridan, *Field Guide to the Birds of Australia*, uitg. Angus & Robertson. ISBN 0 207 19691 5

Josep del Hoyo Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 848733429

Links.

BirdLife International 2012. *Ocyphaps lophotes*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

<http://birdlife.org.au/bird-profile/Crested-Pigeon>

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Zwartmaskerduif

2021, versie 1.2

NBvV code P. 34.004.037

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Oena

Soort: **Oena capaensis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:

Oena c. aliena

Oena c. anonyma

Land van herkomst:

Centraal en Zuid Afrika, het westen van Madagaskar, Saudi Arabië, Yemen.

Oorspronkelijk biotoop:

Open gebieden met struikgewas, beboste steppen.

Beschrijving vogel:

De Zwartmaskerduif is een vogelsoort met een grootte van 25 cm. , gemeten van snavelpunt tot staartpunt.

Er is kleuronderscheid tussen de doffer en duivin.

De doffer:

De snavel is aan de basis oranje-rood. De oogring is wit, de pupil is zwart.

Het kenmerkende zwarte masker loopt vanaf het voorhoofd om het oog, via de keel tot boven de borst. De rug is bruinachtig grijs.

De borst is vanaf de begrenzing van het zwarte masker wit en deze kleur gaat over naar de buik en onderlichaam.

De kleine en middelste vleugel dekveren zijn bruinachtig grijs. De slagpennen van de vleugels zijn grijsbruin met aan de uiteinden een zwarte metaalkleurige omzoming. De onderzijde van de vleugels is kastanjebruin.

De Staartpennen zijn zwart. De staart is even lang als het lichaam.

De poten zijn purperkleurig.

De duivin:

De duivin heeft geen zwart masker en mist ook de metaalachtige zwarte tekening in de vleugelpennen.

De algemene kleur van de duivin is grijsbruin.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en

- artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
 - c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
 - d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zwartmaskerduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartmaskerduif lang in een goede gezondheid verkeren.

³ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose, en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zwartmaskerduif.

Zwartmaskerduiven worden ondergebracht in een volière.

De duifjes kunnen ook gehuisvest worden in een kooi van b.v. 200x100x100

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Tijdens de broedperiode is een temperatuur van 25° C. aan te bevelen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij temperaturen lager dan 10° C. naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Zwartmaskerduiven hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste het natuurlijke aantal daglichturen krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 10 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenvolieren voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

Een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zwartmaskerduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebra-vinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels, Het is niet aan te raden meerdere koppels Zwartmaskerduiven gelijktijdig in dezelfde volière onder te brengen.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht of kooi te houden. Tijdens het broedseizoen willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Zwartmaskerduif.

De Zwartmaskerduif is na anderhalf jaar broedrijp.

Het broedseizoen start, als buiten wordt gebroed, bij voorkeur vanaf juni/juli.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen twee broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden twee eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit. De doffers vaak 's middags.

Na een broedtijd van 13 - 14 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1974, blz. 212

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1987, blz. 182

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1993, blz. 200 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Zwartmaskerduif is een zaadetende duif.

Het basisvoer bestaat uit een standaard tortelduiven voer, vermengd met tropenzaad.

Daarnaast eet de Zwartmaskerduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze nemen ook universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiesel, kalk en grit ruim beschikbaar.

In de volières en vluchten wordt regelmatig een zandbad genomen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Zwartmaskerduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een kleine klapkooi. De duiven kunnen twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Zwartmaskerduif is 4,0 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Zwartmaskerduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Zwartmaskerduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Zwartmaskerduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zwartmaskerduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of

vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H. Hartjes, fokker van Zwartmaskerduiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Oena capensis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Lilakap vruchtenduif

2021, versie 1.2
NBvV code P. 34. 011.020

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Ptilinopus

Soort: **Ptilinopus coronulatus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn ondersoorten.
Ptilinopus c. trigeminus
Ptilinopus c. geminus
Ptilinopus c. quadrigeminus
Ptilinopus c. huonensis

Land van herkomst:

Azië, eilanden van Aru, het zuiden van Nieuw Guinea

Oorspronkelijk biotoop:

Wouden en savannen waar veel boomsoorten staan.

Beschrijving vogel:

De doffer en duivin zijn gelijk van kleur. Geslachtsbepaling is mogelijk via DNA onderzoek uit de veren.

De snavel is donkergroenachtig. De iris is geel, de pupil is zwart.

Het voorhoofd heeft een lila kleur en is omzoomd met een gele band. De nek en achterhals zijn groenblauw. Deze kleur loopt over naar een diepgroene rug.

De keel is geel en op de onderborst is een paarse band of vlek te zien.

De borst en flanken zijn diepgroen met een goudgele waas. De buikvlek is roestkleurig tot oranje.

De poten zijn purperrood.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Lilakapvruchtenduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Lilakapvruchtenduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Een leeftijd van 25 jaar in een volière gehouden is geen uitzondering.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

⁴ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose (ESB3-kuur), wormen (elke 2 maanden een wormkuur) en "het geel" (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Lilakapvruchtenduif.

Lilakapvruchtenduiven worden ondergebracht in een binnenvlucht.

Deze vlucht heeft een afmeting van 125x60x75 cm.

De vogels kunnen in de zomer in een buitenvolière worden ondergebracht als de temperatuur tenminste 15°C. bedraagt. Een te lage temperatuur heeft een negatieve invloed op de spijsvertering.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vruchtenetende duiven hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Lilakapvruchtenduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebra-vinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden. Tijdens het ontwikkelen van broeddrift willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Lilakapvruchtenduif.

De Lilakapvruchtenduif is na een jaar broedrijp.

De start van het broedseizoen is variabel.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen 1 tot 4 broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden een ei gelegd. De duivin broedt zelf het ei uit.

Na een broedtijd van 18 dagen komt het ei uit.

Het jong worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een paar dagen uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftecijfer in die periode.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Lilakapvruchtenduif is een fruitetende duif.

Het basisvoer bestaat uit T20 pellets van Nutribird. Deze zijn special ontwikkeld voor vruchtenetende vogels. Hieraan worden rozijnen, krenten, appels, gekookte worteltjes toegevoegd.

Ook vijgen en bessen zijn een goede aanvulling.

Om te voorzien in voldoende mineralen en vitamine wordt ook Fruitmix van Aves toegevoegd.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen

Door hun korte darmstelsel nemen ze geen roodsteen, grit of maagkiesel op.

Duiven hebben ook schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, in volières bij voorkeur in schalen, tot hun beschikking staat. In vitrines kunnen de duiven worden beneveld met een plantenspuit.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Lilakapvruchtenduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht.

Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote kistkooi. De duiven kunnen twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Lilakapvruchtenduif is 5,4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Lilakapvruchtenduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Lilakapvruchtenduiven als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Lilakapvruchtenduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Lilakapvruchtenduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Daarnaast zullen ze geen passende voeding vinden en snel verhongeren.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Jan Woldendorp, fokker van Vruchtenduiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging uit te geven door de NBvV

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Ptilinopus coronulatus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Zwartnek vruchtenduif

2021, versie 1.2

NBvV code P. 34.011.020

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Ptilinopus

Soort: **Ptilinopus melanospillus melanospillus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn 7 ondersoorten.

Land van herkomst:

Indonesië, Malysië en de Filipijnen.

Oorspronkelijk biotoop:

Beschrijving vogel:

De Zwartnekvruchtenduif heeft als synoniem: Zwartnekjufferduif.

De doffer heeft een witte kop met een zwarte nek. De witte kopbevedering is scherp afgetekend ten opzichte van de groene rug en borstkleur.

Binnen het witte masker heeft de doffer een gele keelvlak.

De staart is bruin. De onderstaart dekveren zijn aan het uiteinde rood en lopen in de richting van het onderlichaam over naar geel en vanaf de pootinplant naar groen.

De poten zijn rood.

De duivin is in het geheel groen met rode poten.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Zwartnekvruchtenduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartnekvruchtenduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Een leeftijd van 25 jaar in een volière gehouden is geen uitzondering.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

⁵ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose, en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Zwartnekruchtenduif.

Zwartnekruchtenduiven worden ondergebracht in een binnenvlucht.

Deze vlucht heeft bij voorbeeld een afmeting van 125x125x100.

De vogels kunnen in de zomer in een buitenvolière worden ondergebracht als de temperatuur tenminste 15°C. bedraagt. Een te lage temperatuur heeft een negatieve invloed op de spijsvertering.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vruchtenetende duiven hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Zwartnekruchtenduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebra-vinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden. Tijdens het ontwikkelen van broeddrift willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Zwartnekruchtenduif.

De Zwartnekruchtenduif is na een jaar broedrijp.

De start van het broedseizoen is variabel.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen 1 tot 4 broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden 1 ei gelegd. De duivin broedt zelf het ei uit.

Na een broedtijd van 18 dagen komt het ei uit.
Het jong worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een paar dagen uit “kropmelk”.

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftcijfer in die periode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1996, blz. 199
Vogelxpresse 2006, no. 5. blz. 204 e.v.
Vogelxpresse 2007, no. 6, blz. 250 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Zwartnekvruchtenduif is een fruitetende duif.
Het basisvoer bestaat uit T20 pellets van Nutribird. Deze zijn special ontwikkeld voor vruchtenetende vogels. Hieraan worden rozijnen, krenten, appels, gekookte worteltjes toegevoegd.
Ook vijgen en bessen zijn een goede aanvulling.
Om te voorzien in voldoende mineralen en vitamine wordt ook Fruitmix van Aves toegevoegd.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen
Door hun korte darmstelsel nemen ze geen roodsteen, grit of maagkiesel op.

Duiven hebben ook schoon en vers drinkwater nodig.
Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, bij in volières bij voorkeur in schalen, tot hun beschikking staat. In vitrines kunnen ze worden beneveld met een plantenspuit.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Zwartnekvruchtenduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote kistkooi. De duiven kunnen twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn

gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Zwartnekvruchtenduif is 7,0 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Zwartnekvruchtenduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Zwartnekvruchtenduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Zwartnekvruchtenduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Zwartnekvruchtenduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Daarnaast zullen ze geen passende voeding vinden en snel verhongeren.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Jan Woldendorp, fokker van Vruchtenduiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Ptilinopus melanospilus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Karmijnkap vruchtenduif

2021, versie 1.2

NBvV code P. 34. 011.020

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Ptilinopus

Soort: **Ptilinopus pulchellus pulchellus**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoorten.
Ptilinopus p. decorus

Land van herkomst:

Nieuw Guinea

Oorspronkelijk biotoop:

De duiven zijn vooral te vinden in lage bebossing.

Beschrijving vogel:

De doffer en duivin zijn gelijk van kleur. Geslachtsbepaling is mogelijk via DNA onderzoek uit de veren.

De snavel is groengeel De oogring is wit. De iris is geel, de pupil is zwart.

Het voorhoofd heeft een purperrode kleur. Het gebied voor en boven de ogen is wit.

De rug is donkergroen, de stuit is bronskleurig.

De zijkanen van de hals en de borst zijn lichtblauw tot grijs. Daaronder loopt een brede donkere band met een oranje vlek. De flanken en dijen zijn groengeel. Het onderlichaam is oranjegeel.

De poten zijn rood.

De duif is 24 cm. groot.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Karmijnkapvruchtenduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Karmijnkapvruchtenduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Een leeftijd van 25 jaar in een volière gehouden is geen uitzondering.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose (ESB3-kuur), wormen (elke 2 maanden een wormkuur) en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel), kan dodelijk zijn voor de jongen.

⁶ Cie DE&W NBvV, *Monografie “Het communiceren met kooi- en volièrevogels”*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Karmijnkapvruchtenduif.

Karmijnkapvruchtenduiven worden ondergebracht in een binnenvlucht.

Deze vlucht heeft een afmeting van 125x60x75 cm.

De vogels kunnen in de zomer in een buitenvolière worden ondergebracht als de temperatuur tenminste 15°C. bedraagt. Een te lage temperatuur heeft een negatieve invloed op de spijsvertering.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd. De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vruchtenetende duiven hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Karmijnkapvruchtenduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebrevinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden. Tijdens het ontwikkelen van broeddrift willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Karmijnkapvruchtenduif.

De Karmijnkapvruchtenduif is na een jaar broedrijp.

De start van het broedseizoen is variabel.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen 1 tot 4 broedronde doen in een seizoen.

Per broedronde worden 1 ei gelegd. De duivin broedt zelf het ei uit.

Na een broedtijd van 18 dagen komt het ei uit.

Het jong worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een paar dagen uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftecijfer in die periode.

Inventarisatie fokverslagen

Vogelxpresse 2007, no. 6, blz. 250 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Karmijnkapvruchtenduif is een fruitetende duif.

Het basisvoer bestaat uit T20 pellets van Nutribird. Deze zijn special ontwikkeld voor vruchtenetende vogels. Hieraan worden rozijnen, krenten, appels, gekookte worteltjes toegevoegd.

Ook vijgen en bessen zijn een goede aanvulling.

Om te voorzien in voldoende mineralen en vitamine wordt ook Fruitmix van Aves toegevoegd.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen

Door hun korte darmstelsel nemen ze geen roodsteen, grit of maagkiezel op.

Duiven hebben ook schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, in volières bij voorkeur in schalen, tot hun beschikking staat. In vitrines kunnen de duiven worden beneveld met een plantenspuit.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Karmijnkapvruchtenduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote kistkooi. De duiven kunnen twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Karmijnkapvruchtenduif is 5,4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Karmijnkapvruchtenduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Karmijnkapvruchtenduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Karmijnkapvruchtenduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Karmijnkapvruchtenduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Daarnaast zullen ze geen passende voeding vinden en snel verhongeren.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van dit houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Jan Woldendorp, fokker van Vruchtenduiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Ptilinopus pulchellus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke Houderijrichtlijn Prachtvruchtenduif

2021 versie 1.2
NBvV code P 34.011.060

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Ptilinopus

Afbeelding

zie NBvV Vogelindex

Soort: **Ptilinopus superbus superbus**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoorten.
Ptilinopus s. temminckii

Land van herkomst:

Molukken en de eilanden Numfor, Japen, Aru en Nieuw Guinea.

Oorspronkelijk biotoop:

De duiven zijn vooral te vinden in zowel lage als hoge bebossingen zitten graag in Acaciabomen en Eucalyptus.

Beschrijving vogel:

De doffer en duivin zijn verschillend van kleur.

De doffer:

De snavel is donkergroen zwart. De iris is geel, de pupil is zwart.

Het voorhoofd heeft een purperrode kleur. De achterzijde van de kop en de rug zijn groen met een koperen glans er op. De hals is oranje Deze oranje tekening vormt als het ware een sjaal.

De keel is zilvergrijs. De borst is purper grijs geschubd, de punten van de borstveren zijn grijs. De onderborst is grijs met een blauwzwarte band. De buik is lichter van kleur. De flanken zijn groen. Het onderlichaam is crème met groene vlekken op de flanken en bovenbeen.

De vleugels zijn groen met zwarte vlekken. De slagpennen van de vleugel hebben een gele omzoming.

De staart is zwart met een lichte band aan de toppen. De staart is aan de onderzijde groen.

De onderstaart dekveren zijn wit met een groene dwarsband.

De pootkleur is vleeskleurig met donkere nagels.

De duivin:

De duivin is goed herkenbaar door haar afwijkende kleur. Zij is overwegend groen met een donkere

nekvlek en een brede zwarte borstrand. De keel is grijs, de bovenborst is grijs. De buik en flanken zijn crèmekleurig met donkere vlekken.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Prachtvruchtenduif**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaalgedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van deze natuurlijke gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Prachtvruchtenduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Een leeftijd van 25 jaar in een volière gehouden is geen uitzondering.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose (ESB3-kuur), wormen (elke 2 maanden een wormkuur) en "het geel" (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dieren arts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Prachtvruchtenduif.

Prachtvruchtenduiven worden ondergebracht in een binnenvlucht.

Deze vlucht heeft een afmeting van 125x125x100 cm.

De vogels kunnen in de zomer in een buitenvolière worden ondergebracht als de temperatuur tenminste 15°C. bedraagt. Een te lage temperatuur heeft een negatieve invloed op de spijsvertering.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 35° C moet bedragen.

Vruchtenetende duiven hebben (dag)licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren (dag)licht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Prachtvruchtenduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven met meerdere koppels samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebravinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden. Tijdens het ontwikkelen van broeddrift willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Prachtvruchtenduif.

De Prachtvruchtenduif is na een jaar broedrijp.

De start van het broedseizoen is variabel.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen 1 tot 4 broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden 1 ei gelegd. De duivin broedt zelf het ei uit.

Na een broedtijd van 18 dagen komt het ei uit.

Het jong worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een paar dagen uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftcijfer in die periode.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Prachtvruchtenduif is een fruitetende duif.

Het basisvoer bestaat uit T20 pellets van Nutribird. Deze zijn special ontwikkeld voor vruchtenetende vogels. Hieraan worden rozijnen, krenten, appels, gekookte worteltjes toegevoegd.

Ook vijgen en bessen zijn een goede aanvulling.

Om te voorzien in voldoende mineralen en vitamine wordt ook Fruitmix van Aves toegevoegd.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen

Door hun korte darmstelsel nemen ze geen roodsteen, grit of maagkiesel op.

Duiven hebben ook schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, in volières bij voorkeur in schalen, tot hun beschikking staat. In vitrines kunnen de duiven worden beneveld met een plantenspuit.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Prachtvruchtenduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote kistkooi. De duiven kunnen twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Prachtvruchtenduif is 6,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Prachtvruchtenduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Prachtvruchtenduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Prachtvruchtenduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Prachtvruchtenduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Daarnaast zullen ze geen passende voeding vinden en snel verhongeren.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebber is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Jan Woldendorp, fokker van Vruchtenduiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Ptilinopus superbus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Senegal tortelduif

2021, versie 1.2
NBvW code P. 34.010.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Columbiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae = duiven
Geslacht: Spilopelia

Soort: **Spilopelia senegalensis**

Soorten/ondersoorten:

Binnen deze soort duiven worden 6 ondersoorten onderscheiden, afhankelijk van het gebied waar ze voorkomen.

Spilopelia s. phoenicophila
Spilopelia s. aegyptiaca
Spilopelia s. sokotrae
Spilopelia s. cambyensis
Spilopelia s. ermanni
Spilopelia s. senegalensis

Land van herkomst:

De soort komt van nature voor in Noord- en Zuid Afrika en West Azië tot aan India en China. Door dit grote verspreidingsgebied zijn de ondersoorten ontstaan.

Oorspronkelijk biotoop:

De Senegal tortelduif komt voor bij steden en dorpen met dicht struikgewas.

Beschrijving vogel:

De Senegal tortelduif is een duif met een grootte van 26 cm. De bevedering van de kop, borst en een gedeelte van de buik heeft een diep roze kleur. Onder de keel bevindt zich een band welke gevormd wordt door een zwarte spikkeling. De rug is bruin van kleur. De vleugels zijn blauwgrijs met donkere slagpennen. De onderzijde van de vleugels is zwart. Ook de staartpennen zijn donker, maar wit omzoomd.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Senegal tortelduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Senegal tortelduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij tropische duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

⁷ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Om eventuele gezondheidsproblemen te voorkomen krijgen deze vogels in de ruitijd wat vitamine druppels in het drinkwater.
Eénmaal per jaar wordt een ontwormingskuur gegeven, ook nu weer via het drinkwater.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Senegal tortelduif.

Senegal tortelduiven zijn volièrevogels die bij voorkeur de beschikking moeten hebben over een ruime volière of vlucht met afmetingen van tenminste 300 x 100 x 200 cm. De lengte is belangrijker dan de breedte. Aansluitend aan de volière of vlucht moet een tocht- en vorstvrij nachthok aanwezig zijn.

In de volière kunnen ook andere vogelsoorten aanwezig zijn.

De volière moet zodanig ingericht zijn dat de duiven de mogelijkheid hebben om in of uit de zon te zitten en bij regen al ze dat al willen ook droog kunnen zitten.

De volière moet verrijkt zijn met voldoende zitstokken, liefst natuurlijke takken. Deze zijn doo hun verschil in dikte beter voor de pootspieren van de vogels.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Senegal tortelduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

Deze duivensoort is een rustige soort en kan mits als koppel ondergebracht in een ruime volière, goed samen gehouden worden met bijvoorbeeld Catharina- en of Bourkeparkieten. Het is af te raden meerdere mannen in een volière te plaatsen. Eén koppel kan wel, maar geen mannen bij een koppel. Dat wordt vechten tussen de mannen. Daarom moeten de jongen zeker als er jonge mannen bij zitten bij de ouders weg gehaald worden.

Het fokken met de Senegal tortelduif.

Senegal tortelduiven zijn al vaak binnen een jaar broedrijp. Ervaren fokkers werken liever met vogels die twee jaar oud zijn.

Het broedseizoen begint eind februari, begin maart.

Dit is vaak afhankelijk van de weersomstandigheden hoewel de Senegal tortelduiven winterhard zijn.

Voor het maken van een nest zijn ze niet erg kieskeurig. Een bakje waarin ze wat grasjes en veren leggen is vaak al voldoende.

Soms nestelen ze zelfs in de voerbakken.

Het aantal broedroden moet door de fokker worden bepaald. Als niet ingegrepen wordt hebben ze om de zes weken weer een nest.

Per broedronde worden één tot twee eieren gelegd. De broedtijd duurt 14 dagen.

Het uitkomst percentage ligt over het geheel hoog, tot wel 80 % over een broedseizoen.

De ouders brengen zelf de jongen groot. In de periode tot aan de jeugdruif is geen opvallend sterftcijfer.

Inventarisatie fokverslagen

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Senegal tortelduif is een uitheemse zaadetende duivensoort.

Voor de groep tortelduiven worden door diverse fabrikanten speciale zaadmengelingen aangeboden.

Daarnaast eten ze ook graag mee van het voer dat in de volière voorkomt voor andere vogelsoorten.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen wordt een mengsel van grof eivoer en universeelvoer aan de duiven verstrekt.

Ook de Senegal tortelduiven hebben schoon drinkwater nodig.

Zij zijn geen badderaars maar worden liever natgespoten met de tuinslang of zitten graag in de regen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Senegal tortelduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels worden gedurende twee jaar beschouwd als Eigen Kweek en worden ondergebracht in een grote klapkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Senegal tortelduif is 5,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Senegal tortelduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van de Senegal tortelduif als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Senegal tortelduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Senegal tortelduiven enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door mevr. Y. Klein-Wildeboer, fokster van Senegal tortelduiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volièere- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièere- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters,

ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links

BirdLife International 2012. *Spilopelia senegalensis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.linxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Afrikaanse lachduif

2021, versie 1.2

NBvV code P. 34. 013. 001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Streptopelia

Soort: Streptopelia risoria domestica

Soorten/ondersoorten:

De tamme lachduif is geen aparte ondersoort, maar de gedomesticeerde vorm van de Afrikaanse lachduif, *Streptopelia roseogrisea*.

Land van herkomst:

Noord Afrika, ten zuiden van de Sahara.

Foto Piet Onderdelinden †

Oorspronkelijk biotoop:

Beschrijving vogel:

De Afrikaanse lachduif is een vogelsoort met een grootte van 28 cm. De staart is kort, 12 cm. Er is weinig kleuronderscheid tussen de doffer en duivin.

De snavel is zwartgrijs, de neusdoppen zijn grijs. De kleur van de kop is grijs met een sterke paarse gloed, in de nek begrensd door een nekband. Deze nekband is zwart met een witte zoom.

De keel is wat lichter van kleur dan de kop en gaat over in de kop en borstkleur.

De rug en stuit zijn grijsbruin, met de nadruk op bruin. De borst is helder grijs, met paarse gloed.

De buik is helder grijs met paarse gloed die richting buik verdwijnt. Het onderlichaam is crèmewit tot wit.

De vleugeldeken zijn grijsbruin met de nadruk op bruin. De veerranden zijn meer bruin. Dit geeft een gehamerde indruk. De vleugelbochten zijn blauwgrijs. De kleine slagpennen zijn bruingrijs.

De grote slagpennen van de vleugel zijn zwartgrijs met aan de top een lichte omzoming.

De bovenzijde van de staart is grijsbruin, de onderzijde, met aan de basis de staarttekening is lichtgrijs.

De poten zijn purperrood met donkere hoornkleurige nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 1219/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Afrikaanse lachduif**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁸ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Afrikaanse lachduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buitenaf of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose, wormen en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel), kan dodelijk zijn voor de jongen.

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels zijn opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze onder auspiciën van de NBvV in 2016 is uitgegeven.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Afrikaanse lachduif.

Afrikaanse lachduiven worden ondergebracht in een vlucht.

Deze vlucht heeft een afmeting van 100x80x100 biedt al ruimte om een koppel lachduiven te houden

Een dergelijke volière kan ook een binnenvolière zijn.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog, tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren zijn beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Afrikaanse lachduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld kanaries.

Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

Het fokken met de Afrikaanse lachduif.

De Afrikaanse lachduif is na twee jaar broedrijp.

Het broedseizoen start, als buiten wordt gebroed, bij voorkeur in het voorjaar.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen wel drie broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden twee eieren gelegd. De duivin broedt zelf de eieren uit.

Na een broedtijd van 14 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "melk" uit de krop.

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftcijfer in die periode.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1983, blz. 521 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject van de Afrikaanse lachduif is al voor de 17^e eeuw ingezet.

Ze worden nu algemeen gehouden en er worden succesvol allerlei kleurmutaties mee gefokt.

Deze lachduif wordt ook wel solitair door leken gehouden als gezelschapsvogel.

Door de NBvV zijn standaardeisen opgesteld voor de Lachduif.

Voeding, drinken en badwater.

De Afrikaanse lachduif is een zaadetende duif.

Het basisvoer bestaat uit een standaard tortelduivenvoer, vermengd met tropenzaad.

Daarnaast eet de Afrikaanse lachduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze zijn dol op wat universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

De duiven krijgen tweemaal per jaar gedurende 5 dagen (in het voorjaar en in het najaar)

Multi vitamines in het drinkwater.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiesel, kalk en grit ruim beschikbaar.

In de volièrres en vluchten wordt regelmatig badwater geplaatst in open schalen.

Ze genieten liever van een regenbui.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Afrikaanse lachduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan

te raken, vrij gelaten in een grote klapkooi. De duiven kunnen twee jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pooring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Afrikaanse lachduif is 6,0 - 7.0 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Afrikaanse lachduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Afrikaanse lachduiven als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Afrikaanse lachduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Afrikaanse lachduif enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Clement Bonte, fokker van Afrikaanse lachduiven.

Literatuur .

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Lachduiven, uitgave van de NBvV, 2006 - 2021, blz. 6 e.v., opgesteld door de keurmeestervereniging Tropische vogels en parkieten.

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334253

Links.

BirdLife International 2012. *Streptopelia risoria*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Oranjeborst groene vruchtenduif

2021, versie 1.2

NBvV code P. 34. 011.030

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Treron

Soort: **Treron bicinctus bicinctus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn drie ondersoorten:

Treron b. leggei
Treron b. domvillii
Treron b. javanus

Land van herkomst:

Bangladesh; Bhutan; Cambodja; India; Indonesië; Lao Democratische Volksrepubliek; Maleisië; Myanmar; Nepal; Sri Lanka; Thailand; Viet Nam

Oorspronkelijk biotoop:

Open gebieden met struikgewas, beboste steppen met water in de omgeving, vruchtdragende bomen.

Beschrijving vogel:

De Oranjeborst groene vruchtenduif is een vogelsoort met een grootte van 25 – 30 cm. , gemeten van snavelpunt tot staartpunt.

Er is kleuronderscheid tussen de doffer en duivin.

De doffer:

De snavel is loodgrijs met een licht blauwe snavelbasis. De oogring is wit, de roodbruine iris is groot met een zwarte pupil. Het voorhoofd is groen, deze kleur loopt achter op de kop over in een lichtblauwe nek en rug. De stuit is donkerbruin. De onderstaartdekveren zijn roestbruin.

De keel is groen en wordt afgescheiden door een brede paarse keelband. De borst is oranje. De buik en onderlichaam zijn geelgroen. De dijbevedering is geel.

De vleugeldekveren zijn olijfgroen. De vleugelpennen langs de vleugelrand zijn geel. De vleugelpennen zijn bruin. De startpennen zijn zwart met lichte uiteinden.

De duivin:

De duivin is minder grijsblauw op de kop en heeft niet de oranje borstkleur en paarse keelband. De vleugeldekveren zijn bruiner dan die van de doffer.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van de houderijrichtlijn voor de Oranjeborst groene vruchtenduif is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Oranjeborst groene vruchtenduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose, en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze onder auspiciën van de NBV in 2016 is uitgegeven.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Oranjeborst groene vruchtenduif.

Oranjeborst groene vruchtenduiven worden ondergebracht in een volière.

De duiven kunnen ook gehuisvest worden in een kooi van b.v. 200x100x100

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Tijdens de broedperiode is een temperatuur van 25° C. aan te bevelen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij temperaturen lager dan 10° C. naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Oranjeborst groene vruchtenduiven hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste het natuurlijke aantal daglichturen krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 10 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

Een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor de Oranjeborst groene vruchtenduif is aanvullend onderstaand van toepassing:
In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebra's, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels, De duiven moeten niet samen gehouden worden met Tortelduiven.

Het is niet aan te raden meerdere koppels Afrikaanse groene vruchtenduiven gelijktijdig in dezelfde volière onder te brengen.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht of kooi te houden. Tijdens het broedseizoen willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Oranjeborst groene vruchtenduif.

De Oranjeborst groene vruchtenduif is na anderhalf jaar broedrijp.

Het broedseizoen start, als buiten wordt gebreed, bij voorkeur vanaf juni/juli.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen twee broedronde doen in een seizoen.

Per broedronde worden twee eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit. De doffers vaak 's middags.

Na een broedtijd van 13 - 14 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Oranjeborst groene vruchtenduif is een vruchtenetende duif.

Het basisvoer bestaat uit pellets T16 van Nutribird, vruchtenpaté, fruit en bessen

Daarnaast eet de Oranjeborst groene vruchtenduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze nemen ook universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen. Ook is maagkiesel, kalk en grit ruim beschikbaar.

In de volières en vluchten wordt regelmatig een zandbad genomen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Oranjeborst groene vruchtenduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote klapkooi. De duiven kunnen drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Oranjeborst groene vruchtenduif is 6,0 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Oranjeborst groene vruchtenduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Oranjeborst groene vruchtenduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Oranjeborst groene vruchtenduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Oranjeborst groene vruchtenduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep de Hoy, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International. 2012. *Treron bicinctus*. De IUCN Rode Lijst van Bedreigde Soorten 2012: e.T22691142A38938714.. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Treron

Soort: **Treron calva calva**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn zeventien ondersoorten:

Land van herkomst:

Angola (Angola); Benin; Botswana; Burkina Faso; Burundi; Kameroen; Tsjaad; Congo; Congo, de Democratische Republiek; Ivoorkust; Equatoriaal Guinea; Ethiopië; Gabon; Gambia; Ghana; Guinea; Guinee Bissau; Kenia; Liberia; Malawi; Mali; Mozambique; Namibië; Niger; Nigeria; Rwanda; Sao Tomé en Principe; Senegal; Sierra Leone; Zuid-Soedan; Soedan; Tanzania, Verenigde Republiek; Gaan; Oeganda; Zambia; Zimbabwe.

Oorspronkelijk biotoop:

Open gebieden met struikgewas, beboste steppen met water in de omgeving

Beschrijving vogel:

De Afrikaanse groene vruchtenduif is een vogelsoort met een grootte van 25 – 30 cm. , gemeten van snavelpunt tot staartpunt.

Er is geen kleuronderscheid tussen de doffer en duivin.

Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch of DNA onderzoek via de veren te laten uitvoeren.

De snavel is loodgrijs met een rode snavelbasis. De oogring is donkergrijs, de lichtgrijze iris is groot met een zwarte pupil. De kopbevedering is donkergroen en loopt vanaf de nek over in lichtblauw. De rug is lichtblauw, de stuit en bovenstaart dekveren zijn olijf groen.

De hals, borst, buik en onderlichaam zijn lichtgrijs blauw. De dijbevedering is geel. Een aantal veren op het onderlichaam hebben een witte omzoming.

De vleugeldekveren zijn olijfgroen. De vleugelboog is lichtblauw. De dekveren op de schouders laten een purperen glans zien. De grote vleugelpennen zijn zwart met een smalle witte buitenvlag. De kleine vleugelpennen zijn zwart met een brede witte buitenvlag. De staartpennen zijn olijfgroen.

De poten zijn oranje met lichte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)

onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Afrikaanse groene vruchtenduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Afrikaanse groene vruchtenduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

¹⁰ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose, en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).
Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels zijn opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze onder auspiciën van de NBvV in 2016 is uitgegeven.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Afrikaanse groene vruchtenduif.

Afrikaanse groene vruchtenduiven worden ondergebracht in een volière.

De duifjes kunnen ook gehuisvest worden in een kooi van b.v. 200x100x100

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Tijdens de broedperiode is een temperatuur van 25° C. aan te bevelen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij temperaturen lager dan 10° C. naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Afrikaanse groene vruchtenduiven hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste het natuurlijke aantal daglichturen krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 10 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

Een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor de Afrikaanse groene vruchtenduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebra-vinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels, De duiven moeten niet samen gehouden worden met Tortelduiven.

Het is niet aan te raden meerdere koppels Afrikaanse groene vruchtenduiven gelijktijdig in dezelfde volière onder te brengen.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht of kooi te houden. Tijdens het broedseizoen willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Afrikaanse groene vruchtenduif.

De Afrikaanse groene vruchtenduif is na anderhalf jaar broedrijp.

Het broedseizoen start, als buiten wordt gebroed, bij voorkeur vanaf juni/juli.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen twee broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden twee eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit. De doffers vaak 's middags.

Na een broedtijd van 13 - 14 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op.

Inventarisatie fokverslagen.

Vogellexpresse 2008, no.5, blz. 194 e.v.

Fokverslag archief NBvV 2010.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 2014, blz. 26 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Afrikaanse groene vruchtenduif is een vruchtenetende duif.

Het basisvoer bestaat uit pellets T16 van Nutribird, vruchtenpaté, fruit en bessen

Daarnaast eet de Afrikaanse groene vruchtenduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze nemen ook universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiesel, kalk en grit ruim beschikbaar.

In de volières en vluchten wordt regelmatig een zandbad genomen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Afrikaanse groene vruchtenduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote klapkooi. De duiven kunnen drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Afrikaanse groene vruchtenduif is 7,0 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Afrikaanse groene vruchtenduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Afrikaanse groene vruchtenduiven als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Afrikaanse groene vruchtenduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Afrikaanse groene vruchtenduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International. 2014. *Treron calvus*. De IUCN Rode Lijst van Bedreigde Soorten 2014: e.T45433492A45433499. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Treron

Soort: Treron olax

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten:

Land van herkomst:

Brunei Darussalam; Indonesia; Malaysia; Singapore; Thailand

Oorspronkelijk biotoop:

Open gebieden met struikgewas, beboste steppen met water in de omgeving

Beschrijving vogel:

De Kleine groene vruchtenduif heeft als synoniem: Kleine papegaaiduif.

De Kleine groene vruchtenduif is een vogelsoort met een grootte van 21 – 22 cm. , gemeten van snavelpunt tot staartpunt.

Er is een kleuronderscheid tussen de doffer en duivin.

De doffer:

De snavel is loodkleurig. De oogring is rood, de iris wit met een zwarte pupil. De kopkleur is lichtblauw en loopt over in de nel en rug. De stuit is donkerblauw.

De keel heeft de kleur van de kop. De hals is oranje en gaat over in een groen gele borst. De flanken zijn blauw. De buik is groen geel. Het onderlichaam wit, et blauw doorweven. De onderstaart dekveren zijn oranje.

De vleugeldekken zijn dieprood. De vleugelpennen zijn zwart met een witte omzoming. De staart is kort met aan de onderzijde aan de uiteinde een witte band. De pootkleur is rood met lichte nagels.

De duivin:

De duivin is fletser van kleur en heeft nauwelijks een oranje halsband.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019.2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Kleine groene vruchtenduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Kleine groene vruchtenduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

¹¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose, en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).
Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze onder auspiciën van de NBvV in 2016 is uitgegeven.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Kleine groene vruchtenduif.

Afrikaanse groene vruchtenduiven worden ondergebracht in een volière.

De duifjes kunnen ook gehuisvest worden in een kooi van b.v. 200x100x100

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Tijdens de broedperiode is een temperatuur van 25° C. aan te bevelen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij temperaturen lager dan 10° C. naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Kleine groene vruchtenduiven hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste het natuurlijke aantal daglichturen krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 10 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

Een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Kleine groene vruchtenduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebra-vinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels, De duiven moeten niet samen gehouden worden met Tortelduiven.

Het is niet aan te raden meerdere koppels Kleine groene vruchtenduiven gelijktijdig in dezelfde volière onder te brengen.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht of kooi te houden. Tijdens het broedseizoen willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Kleine groene vruchtenduif.

De Kleine groene vruchtenduif is na anderhalf jaar broedrijp.

Het broedseizoen start, als buiten wordt gebroed, bij voorkeur vanaf juni/juli.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in.

De duiven kunnen twee broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden twee eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit. De doffers vaak 's middags.

Na een broedtijd van 13 - 14 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op.

Inventarisatie fokverslagen.

Vogelexpressie 2007, no.5, blz. 217 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBVV, juli 1988, blz. 316 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Kleine groene vruchtenduif is een vruchtenetende duif.

Het basisvoer bestaat uit pellets T16 van Nutribird, vruchtenpaté, fruit en bessen

Daarnaast eet de Afrikaanse groene vruchtenduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze nemen ook universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiezel, kalk en grit ruim beschikbaar.

In de volièrës en vluchten wordt regelmatig een zandbad genomen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Kleine groene vruchtenduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote klapkooi. De duiven kunnen drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Kleine groene vruchtenduif is mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Kleine groene vruchtenduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Kleine groene vruchtenduiven als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Kleine groene vruchtenduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Kleine groene vruchtenduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International. 2012. *Treron olax*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22691132A38936960. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn

Zwartsnavel bosduifje

2021, versie 1.2

NBvV code P. 34. 004.023

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Colombidae = duiven
Geslacht: Turtur

Soort: **Turtur abyssinicus abyssinicus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:

Turtur c. patetus

Turtur c. volkmanni

Land van herkomst:

Oostelijk Afrika, Ethiopië, en Noord Somalië tot in Zuidafrika.

Oorspronkelijk biotoop:

Het oorspronkelijke biotoop wordt gekend als droge wouden, maar ook op grassteppen met weinig bomen en struiken

Beschrijving vogel:

De twee geslachten hebben hetzelfde kleurtype.

Betrouwbaar geslachtsonderscheid is bij deze soort via een

DNA onderzoek vast te stellen. Dit onderzoek kan met behulp van veren van de betreffende vogels.

De grootte is 20 cm.

De snavel is zwart. Schedel blauwgrijs.

Van de snavel tot de ogen een smalle zwarte streep. Kop, hals en borst, bruinlichtroze.

De buik is lichtgrijs-beige. De grondkleur is wat lichter dan die van de Bronsvlekduif. Het onderlichaam is wijnroodachtig.

Op de stuit 2 donkere en 1 isabel kleurige dwars strepen.

Vleugels grijsbruin met enkele vlekken met een donkerblauwe kleur met een rode glans..

Vleugelpennen roodbruin,

uitlopend naar zwart. Bij het vliegen wordt veel bruin onder de vleugels zichtbaar.

Staartpennen grijsbruin met zwarte uiteinden. Buitenste pennen zwart.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr.2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het **Zwartsnavelbosduifje**.

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Zwartsnavelbosduifje lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

¹² Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose (ESB3-kuur), wormen (elke 2 maanden een wormkuur) en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dieren arts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor het Zwartsnavelbosduifje.

Zwartsnavelbosduifjes moeten ondergebracht worden in betrekkelijke grote volières die voorzien zijn van voldoende beplanting waaronder ze zich wat kunnen verschuilen.

Een volière van 5 x 5 m biedt een goede huisvesting.

Ook kunnen ze ondergebracht worden in vluchten van tenminste 4 m. lang en ca. 60 cm. breed.

De hoogte van een volière of vlucht moet tenminste 2 m. bedragen.

De volière of vlucht moet deels overdekt zijn. Aansluitend aan een volière of vlucht moet een nachthok aangebracht zijn waarin de duifjes droog en beschermt de nacht kunnen doorbrengen.

Ook het voer moet bij voorkeur in dit nachthok worden verstrekt.

Duiven verblijven het liefst buiten. We hebben als vogelliefhebber dan geen invloed op de temperatuur en de luchtvochtigheid.

In het nachthok is deze luchtvochtigheid het meest ideaal bij een waarde van 50 – 70%.

Zwartsnavelbosduifjes zijn niet winterhard en moeten vorstvrij overwinteren.

Dit is het beste mogelijk in een verwarmde binnenruimte waarin tenminste 10 tot 11 uur dag- of kunstlicht aanwezig is en de temperatuur niet beneden de 15° C. komt.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor het Zwartsnavelbosduifje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière kunnen meerdere duivinnen en doffers worden ondergebracht.

Maar in het broedseizoen ontstaat rivaliteit, ook tussen de ouderdieren.

Er zijn agressieve soorten als de Australische Kuifduif en de Kopernekduif alsmede de Guineaduif, die niet samen met een andere duivensoort gehouden kunnen worden.

Het fokken met het Zwartsnavelbosduifje.

Het Zwartsnavelbosduifje is na een jaar broedrijp.

Het broedseizoen start bij voorkeur in het voorjaar of in de zomer.

Als broedgelegenheid voldoet een houten kistje met een bodemmaat van 15 x 20 cm, waarbij de wanden 8 cm. hoog zijn.

Het nest wordt wat slordig gemaakt. Om de eieren enige bescherming te bieden, is het aan te bevelen vilt of vloerbedekking op de bodem van het houten kistje te leggen.

Hierop wordt door de vogels een nest gemaakt van berkentakjes.

Per broedronde worden twee roomkleurige eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit.

In sommige gevallen kunnen 3 broedrondes doorlopen worden.

's Nachts en in de ochtend broedt de duivin. In de middag broedt de doffer.

Na een broedtijd van 15 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van de jonge duifjes bestaat gedurende een aantal weken uit "melk" uit de krop.

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftcijfer in die periode.

De in het voorjaar en in de zomer geboren jongen komen vlot door de rui.

Als de jonge vogels in het najaar zijn geboren, wil het wel gebeuren dat de rui stopt en in het voorjaar daarop weer doorgaat.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 2006, blz. 75

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Het Zwartsnavelbosduifje is een zaadetende duif.

Het basisvoer voor vogels in de volière bestaat uit grasparkietenzaad en kanariezaad.

Daarnaast eet het Zwartsnavelbosduifje ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze zijn dol op wat meelwormen, universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden. In het najaar ook vuurdoorn – en vlierbessen.

De duiven krijgen eenmaal per week Multi vitamines in het drinkwater.

In de herfst en de winter 1x per week levertraan door het zaad.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiesel en grit ruim beschikbaar.

Deze voedingssupplementen worden verstrekt om het gebrek aan zonlicht te compenseren.

In de volières en vluchten wordt regelmatig badwater geplaatst in open schalen.

Ze genieten liever van een regenbui.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Zwartsnavelbosduifjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een kleine klapkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièren wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Zwartsnavelbosduifje is 4,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Zwartsnavelbosduifje niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Zwartsnavelbosduifjes als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Zwartsnavelbosduifje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of het Zwartsnavelbosduifje enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of

vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Allard Noorman, fokker van uitheemse duiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Turtur abyssinicus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Staalvlekduifje

2021, versie 1.2
NBvV code P. 34. 004.023

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Colombidae = duiven
Geslacht: Turtur

Soort: **Turtur afer**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten:

Land van herkomst:

Van Senegal oostwaarts tot Kenia, van Congo tot Zaïre.

Oorspronkelijk biotoop:

Het oorspronkelijke biotoop wordt gekend als droge wouden, maar ook op grassteppen met weinig bomen en struiken.

Beschrijving vogel:

De twee geslachten hebben hetzelfde kleurtype.

Betrouwbaar geslachtsonderscheid is bij deze soort via een DNA onderzoek vast te stellen. Dit onderzoek kan met behulp van veren van de betreffende vogels.

De grootte is ca. 22 cm.

De snavel is rood met een gelige punt. Schedel blauwgrijs.

Van de snavel tot de ogen een smalle zwarte streep. Kop, hals en borst zijn bruinlichtroze.

De buik is lichtgrijs-beige.

Op de stuit 2 donkere en 1 isabel kleurige dwars streep.

Vleugels grijsbruin met enkele staalblauwzwarte vlekken. Vleugelpennen roodbruin, uitlopend naar zwart. Staartpennen grijsbruin met zwarte uiteinden. Buitenste pennen zwart.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Staalvlekduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Staalvlekduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

¹³ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose (ESB3-kuur), wormen (elke 2 maanden een wormkuur) en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dieren arts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Staalvlekduif.

Staalvlekduiven moeten ondergebracht worden in betrekkelijke grote volières die voorzien zijn van voldoende beplanting waaronder ze zich wat kunnen verschuilen.

Een volière van 5 x 5 m biedt een goede huisvesting.

Ook kunnen ze ondergebracht worden in vluchten van tenminste 4 m. lang en ca. 60 cm. breed.

De hoogte van een volière of vlucht moet tenminste 2 m. bedragen.

De volière of vlucht moet deels overdekt zijn. Aansluitend aan een volière of vlucht moet een nachthok aangebracht zijn waarin de duiven droog en beschermd de nacht kunnen doorbrengen.

Ook het voer moet bij voorkeur in dit nachthok worden verstrekt.

Duiven verblijven het liefst buiten. We hebben als vogelliefhebber dan geen invloed op de temperatuur en de luchtvochtigheid.

In het nachthok is deze luchtvochtigheid het meest ideaal bij een waarde van 50 – 70%.

Staalvlekduiven zijn niet winterhard en moeten vorstvrij overwinteren.

Dit is het beste mogelijk in een verwarmde binnenruimte waarin tenminste 10 tot 11 uur dag- of kunstlicht aanwezig is.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Staalvlekduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière kunnen meerdere duivinnen en doffers worden ondergebracht.

Maar in het broedseizoen ontstaat rivaliteit, ook tussen de ouderdieren.

Er zijn agressieve soorten als de Australische Kuifduif en de Kopernekduif alsmede de Guineaduif, die niet samen met een andere duivensoort gehouden kunnen worden.

Het fokken met de Staalvlekduif.

De Staalvlekduif is na een jaar broedrijp.

Het broedseizoen start bij voorkeur in het voorjaar of in de zomer.

Als broedgelegenheid voldoet een houten kistje met een bodemmaat van 15 x 20 cm, waarbij de wanden 8 cm. hoog zijn.

Het nest wordt wat slordig gemaakt. Om de eieren enige bescherming te bieden, is het aan te bevelen vilt of vloerbedekking op de bodem van het houten kistje te leggen.

Hierop wordt door de vogels een nest gemaakt van berkentakjes.

Per broedronde worden twee roomkleurige eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit.

In sommige gevallen kunnen 3 broedrondes doorlopen worden.

's Nachts en in de ochtend broedt de duivin. In de middag broedt de doffer.

Na een broedtijd van 19 – 20 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van de jonge duifjes bestaat gedurende een aantal weken uit "melk" uit de krop.

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftcijfer in die periode.

De in het voorjaar en in de zomer geboren jongen komen vlot door de rui.

Als de jonge vogels in het najaar zijn geboren, wil het wel gebeuren dat de rui stopt en in het voorjaar daarop weer doorgaat.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr.1985, blz. 80

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Staalvlekduif is een zaadetende duif.

Het basisvoer voor vogels in de volière bestaat uit grasparkietenzaad.

Daarnaast eet de Staalvlekduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze zijn dol op wat meelwormen, universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden. In het najaar ook vuurdoorn – en vlierbessen.

De duiven krijgen eenmaal per week multivitaminen in het drinkwater.

In de herfst en de winter 1x per week levertraan door het zaad.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiesel en grit ruim beschikbaar.

Deze voedingssupplementen worden verstrekt om het gebrek aan zonlicht te compenseren.

In de volières en vluchten wordt regelmatig badwater geplaatst in open schalen.

Ze genieten liever van een regenbui.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Staalvlekduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een kleine klapkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Staalvlekduif is 4,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Staalvlekduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Staalvlekduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Staalvlekduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Staalvlekduif enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Allard Noorman, fokker van Staalvlekduiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst)

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Turtur afer*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Blauwkopbosduifje

2021, versie 1.2
NBvW code P. 34.004.021

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Colombidae = duiven
Geslacht: Turtur

Soort: **Turtur brehmeri brehmeri**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Turtur b. infelix.

Land van herkomst:

Het uiterste zuiden van kameroen, Gabon, Congo en Zaire.

Oorspronkelijk biotoop:

Het oorspronkelijke biotoop wordt gekend als dicht oerwoud.

Beschrijving vogel:

Het Blauwkopbosduifje heeft als synoniemen: Brehmersduif, Blauwkopduifje.

De twee geslachten hebben hetzelfde kleurtype.

Betrouwbaar geslachtsonderscheid is bij deze soort via een DNA onderzoek vast te stellen.

Dit onderzoek kan met behulp van veren van de betreffende vogels.

De grootte is 25 cm. Het is de grootste duif binnen het geslacht Turtur.

De algemene lichaamskleur is roodbruin.

De snavel is roodachtig grijs. Het voorhoofd en het gezicht is blauw. De kop en nek zijn lichtend blauwgrijs.

De rug en hals zijn roodbruin met een roodviolet glans. De borst, buik en onderlichaam zijn minder glanzend.

De vleugel dekveren zijn roodbruin. Op de vleugel bevinden zich twee kopergoudglanzende vlekken. De staartpenen zijn blauwgrijs met een afsluitende zwarte en roodbruine band.

De poten zijn matrood.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten

onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor het **Blauwkopbosduifje** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Blauwkopbosduifje lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

¹⁴ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose (ESB3-kuur), wormen (elke 2 maanden een wormkuur) en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dieren arts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor het Blauwkopbosduifje.

Blauwkopbosduifjes moeten ondergebracht worden in betrekkelijke grote volières die voorzien zijn van voldoende beplanting waaronder ze zich wat kunnen verschuilen.

Een volière van 5 x 5 m biedt een goede huisvesting.

Ook kunnen ze ondergebracht worden in vluchten van tenminste 4 m. lang en ca. 60 cm. breed.

De hoogte van een volière of vlucht moet tenminste 2 m. bedragen.

De volière of vlucht moet deels overdekt zijn. Aansluitend aan een volière of vlucht moet een nachthok aangebracht zijn waarin de duifjes droog en beschut de nacht kunnen doorbrengen.

Ook het voer moet bij voorkeur in dit nachthok worden verstrekt.

Duiven verblijven het liefst buiten. We hebben als vogelliefhebber dan geen invloed op de temperatuur en de luchtvochtigheid.

In het nachthok is deze luchtvochtigheid het meest ideaal bij een waarde van 50 – 70%.

Blauwkopbosduifjes zijn niet winterhard en moeten vorstvrij overwinteren.

Dit is het beste mogelijk in een verwarmde binnenruimte waarin tenminste 10 tot 11 uur dag- of kustlicht aanwezig is en de temperatuur niet beneden de 15° C. komt.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor het Blauwkopbosduifje is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière kunnen meerdere duivinnen en doffers worden ondergebracht.

Maar in het broedseizoen ontstaat rivaliteit, ook tussen de ouderdieren.

Er zijn agressieve soorten als de Australische Kuifduif en de Kopernekduif alsmede de Guineaduif, die niet samen met een andere duivensoort gehouden kunnen worden.

Het fokken met het Blauwkopbosduifje.

Het Blauwkopbosduifje is na een jaar broedrijp.

Het broedseizoen start bij voorkeur in het voorjaar of in de zomer.

Als broedgelegenheid voldoet een houten kistje met een bodemmaat van 15 x 20 cm, waarbij de wanden 8 cm. hoog zijn.

Het nest wordt wat slordig gemaakt. Om de eieren enige bescherming te bieden, is het aan te bevelen vilt of vloerbedekking op de bodem van het houten kistje te leggen.

Hierop wordt door de vogels een nest gemaakt van berkentakjes.

Per broedronde worden twee olijfgroene eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit.

In sommige gevallen kunnen 3 broedrondes doorlopen worden.

's Nachts en in de ochtend broedt de duivin. In de middag broedt de doffer.

Na een broedtijd van 17 dagen komen de eieren uit.

De jongen wordt door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "melk" uit de krop.

In de periode tot aan de jeugdruï groeit het jong goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftcijfer in die periode.

De in het voorjaar en in de zomer geboren jongen komen vlot door de rui.

Als de jonge vogels in het najaar zijn geboren, wil het wel gebeuren dat de rui stopt en in het voorjaar daarop weer doorgaat.

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Het Blauwkopbosduifje is een zaadetende duif.

Het basisvoer voor vogels in de volière bestaat uit veel oliehoudende zaden, gebroken mais, hennep en witzaad..

Daarnaast eet het Blauwkopbosduifje ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze zijn dol op wat kleine slakjes, mierenpoppen, bessen, universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden. In het najaar ook vuurdoorn – en vlierbessen.

De duiven krijgen eenmaal per week Multi vitamines in het drinkwater.

In de herfst en de winter 1x per week levertraan door het zaad.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.

Ook is maagkiesel en grit ruim beschikbaar.

Deze voedingssupplementen worden verstrekt om het gebrek aan zonlicht te compenseren.

In de volières en vluchten wordt regelmatig badwater geplaatst in open schalen.

Ze genieten liever van een regenbui.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Blauwkopbosduifjes die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een kleine klapkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor het Blauwkopbosduifje is 5,4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor het Blauwkopbosduifje niet verplicht,

Aanschaf.

De aanschaf van Blauwkopbosduifjes als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij het Blauwkopbosduifje is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of het Blauwkopbosduifje enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Allard Noorman, fokker van uitheemse duiven .

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Links.

BirdLife International 2012. *Turtur brehmeri*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Bronsvlekduifje

2021, versie 1.2

NBvV code P. 34.004.022

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Colombidae = duiven
Geslacht: Turtur

Soort: **Turtur chalcospilos chalcospilos**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:

Turtur c. patetus

Turtur c. volkmanni

Land van herkomst:

Oostelijk Afrika, Ethiopië, en noord Somalië tot in Zuidafrika.

Oorspronkelijk biotoop:

Het oorspronkelijke biotoop wordt gekend als droge wouden, maar ook op grassteppen met weinig bomen en struiken

Beschrijving vogel:

De twee geslachten hebben hetzelfde kleurtype.

Betrouwbaar geslachtsonderscheid is bij deze soort via een DNA onderzoek vast te stellen.

Dit onderzoek kan met behulp van veren van de betreffende vogels.

De grootte zit tussen de Lachduif en Diamantduifje in.

De snavel is rood met een zwarte punt. Schedel blauwgrijs.

Van de snavel tot de ogen een smalle zwarte streep. Kop, hals en borst, bruinlichtroze. De buik is lichtgrijs-beige. De grondkleur is wat helderder dan die van de Staalvlekduif. Het onderlichaam is wijnroodachtig.

Op de stuit 2 donkere en 1 isabel kleurige dwars strepen.

Vleugels grijsbruin met enkele grote vlekken met een metaalgroene glans. Vleugelpennen roodbruin, uitlopend naar zwart. Bij het vliegen wordt veel bruin onder de vleugels zichtbaar. Staartpennen grijsbruin met zwarte uiteinden. Buitenste pennen zwart.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr.2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Bronsvlekduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Bronsvlekduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

¹⁵ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose (ESB3-kuur), wormen (elke 2 maanden een wormkuur) en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dieren arts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Bronsvlekduif.

Bronsvlekduiven moeten ondergebracht worden in betrekkelijke grote voliè-res die voorzien zijn van voldoende beplanting waaronder ze zich wat kunnen verschuilen.

Een volière van 2,5 x 0,6 m biedt een goede huisvesting

De hoogte van een volière of vlucht moet tenminste 2 m. bedragen.

De volière of vlucht moet deels overdekt zijn. Aansluitend aan een volière of vlucht moet een nachthok aangebracht zijn waarin de duiven droog en beschermt de nacht kunnen doorbrengen.

Ook het voer moet bij voorkeur in dit nachthok worden verstrekt.

Duiven verblijven het liefst buiten. We hebben als vogelliefhebber dan geen invloed op de temperatuur en de luchtvochtigheid.

In het nachthok is deze luchtvochtigheid het meest ideaal bij een waarde van 50 – 70%.

Bronsvlekduiven zijn niet winterhard en moeten vorstvrij overwinteren.

Dit is het beste mogelijk in een verwarmde binnenruimte waarin tenminste 10 tot 11 uur dag- of kunstlicht aanwezig is.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor de Bronsvlekduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière kunnen meerdere duivinnen en doffers worden ondergebracht.

Maar in het broedseizoen ontstaat rivaliteit, ook tussen de ouderdieren.

Er zijn agressieve soorten als de Australische Kuifduif en de Kopernekduif alsmede de Guineaduif, die niet samen met een andere duivensoort gehouden kunnen worden.

Het fokken met de Bronsvlekduif.

De Bronsvlekduif is na een jaar broedrijp.

Het broedseizoen start bij voorkeur in het voorjaar of in de zomer.

Als broedgelegenheid voldoet een houten kistje met een bodemmaat van 10 x 16 cm, waarbij de wanden 8 cm. hoog zijn.

Het nest wordt wat slordig gemaakt. Om de eieren enige bescherming te bieden, is het aan te bevelen vilt of vloerbedekking op de bodem van het houten kistje te leggen.

Hierop wordt door de vogels een nest gemaakt van berkentakjes en kokosvezel.

Per broedronde worden twee roomkleurige eieren gelegd.
Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.
De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit.

In sommige gevallen kunnen 3 broedrondes doorlopen worden.
's Nachts en in de ochtend broedt de duivin . In de middag broedt de doffer.
Na een broedtijd van 12-13 dagen komen de eieren uit.
De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "melk" uit de krop.

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op. Bij deze duiven is geen sprake van een opvallend sterftcijfer in die periode.
De in het voorjaar en in de zomer geboren jongen komen vlot door de rui.
Als de jonge vogel in het najaar is geboren, wil het wel gebeuren dat de rui stopt en in het voorjaar daarop weer doorgaat.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr.1985, blz. 80
Maandblad Onze Vogels, uitg, NBvV, jan. 2009, blz. 112

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Bronsvlekduif is een zaadetende duif.
Het basisvoer voor vogels in de volière bestaat uit grasparkietenzaad, vermengd met enig kanariezaad. Ze gebruiken weinig eivoer of gesneden groenvoer. Ook geen levend voer..
Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

De duiven krijgen eenmaal per week multivitaminen in het drinkwater.
In de herfst en de winter 1x per week levertraan door het zaad.
Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen.
Ook is maagkiesel en grit ruim beschikbaar.
Deze voedingssupplementen worden verstrekt om het gebrek aan zonlicht te compenseren.

In de volières en vluchten wordt regelmatig badwater geplaatst in open schalen.
Ze genieten liever van een regenbui.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Bronsvlekduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een kleine klapkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièren wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Bronsvlekduif is 4,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Bronsvlekduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Bronsvlekduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Bronsvlekduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Bronsvlekduif enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Allard Noorman, fokker van Bronsvlekduiven .

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Turtur chalcospilos*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Tamboerijnduif

2021, versie 1.2
NBvV code P. 34. 004.025

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Columbiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Turtur

Soort: **Turtur tympanistria tympanistria**

Soorten/ondersoorten:

Er is binnen deze soort een ondersoort:
Turtur tympanistra fraseni.

Land van herkomst:

Oost-afrika, van Sierra Leone , Oeganda tot Zuid-ethiopie met als zuidgrens de Zambesi rivier wordt bewoond door de ondersoort. De nominaatvorm leeft zuidelijk van de Zambesi tot in oostelijk Zuidafrika.

Oorspronkelijk biotoop:

Dicht rivierbos.

Beschrijving vogel:

De Tamboerijnduif is een vogel van 22 – 23 cm. groot.

Ongeveer de helft van een tortelduif

De snavel is zwart. het voorhoofd is wit, dit loopt met een brede oogstreep door tot achter het oog.

De kop en vleugels en rug zijn chocolade bruin met een olijfgroene glans.

De keel , borst en buik van de doffer zijn wit.

De vleugel dekveren zijn donkerbruin. In de vleugel dekveren zitten een aantal zwarte tekeningvelden. De grote slagpennen van de vleugels zijn zwart.

De staartpennen zijn roodbruin.

De poten zijn donker vleeskleurig met zwarte nagels.

De duivin heeft een grijs witte borst. Haar kop en oogstreep zijn minder wit dan van de doffer.

De geslachten zijn duidelijk te onderkennen bij volwassen vogels. De jongen lijken op de duivin.

Pas na de jeugdruif krijgt de doffer zijn witte bevedering.

Als de jongen uit het ei kruipen, hebben ze een zwarte huid.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als

- gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
 - d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Tamboerijnduif** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹⁶van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Tamboerijnduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij uitheemse duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen

¹⁶ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

De duiven zijn waarschijnlijk gevoelig voor darmstoornissen. Als ze “dik” gaan zitten, is het meestal te laat. Het toedienen van medicijnen heeft dan geen effect meer.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Tamboerijnduif.

Tamboerijnduiven kunnen bij voorkeur ondergebracht worden in volières of vluchten. Een ruime volière op een zonnige plaats en beplant met struiken is uiteraard de ideale ruimte.

Een vlucht met afmetingen van 250x90 x200 (lxbxh) is een goede huisvesting. De duiven kunnen per koppel wel ondergebracht worden in een kooi van 150x50x80 (lxdxh).

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog, tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Voor de duiven uit het geslacht Turtur is het aan te bevelen deze in de herfst en winter de beschikking te geven over een verwarmd nachthok waarin de temperatuur niet beneden de 12° C. komt.

Belangrijk is dat volières of vluchten geheel of gedeeltelijk afgeschermd worden tegen de regen.

Duiven hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 10 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Normale TL buizen voldoen aan deze specificatie.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Tamboerijnduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

Tamboerijnduiven houden van zon en warmte, dan zijn en blijven ze in goed conditie als er zich geen ziekten voordoen.

Het zijn vriendelijke vogels met een rustig karakter. In ruime volières kunnen ze samen gehouden worden met andere duifjes zoals Picuiduifjes en Talpacotiduifjes

Het fokken met de Tamboerijnduif.

De Tamboerijnduif is na één jaar broedrijp.

Het broedseizoen start, als buiten wordt gebroed, in het warme deel van het jaar.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven nestschaal die op een plank is geplaatst.

Met wat takjes en kokosvezels maken de vogels daar zelf een nest in. Ook kan een houten kistje met een bodem van 10x15 en een hoogte van 6 cm goed als nestbakje dienen. Met kokosvezel en droog gras maken de duiven daar zelf wel een nestje in.

De duiven kunnen wel drie broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden twee eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit.

Na een broedtijd van 12 - 13 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "kropmelk".

De jongen lijken op de duivin, maar zodra er één wit veertje in de borst verschijnt, is het een doffer.

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op.

Tamboerijnduiven zijn niet de sterkste duiven. Er gaat nog wel eens een vogel dood.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 1984, blz. 421 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Tamboerijnduif is een zaadetende duif.

Het basisvoer bestaat uit een standaard grasparkieten voer, vermengd met kanariezaad.

Aan dit mengsel wordt nog een oliehoudende zaad toegevoegd in de vorm van hennep.

Bijna 70% van het opgenomen voer is hennepzaad.

Daarnaast eet de Tamboerijnduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden. Hiervan wordt maar weinig opgenomen.

De jonge vogels krijgen zodra ze zelf gaan eten een periode fazanten opfokvoer.

De duiven krijgen in de herfst en de winter af en toe levertraan door het zaad en multivitaminen door het drinkwater.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen. Ook is maagkiesel, kalk en grit ruim beschikbaar.

Deze voedingssupplementen worden verstrekt om het gebrek aan zonlicht te compenseren.

In de volières en vluchten wordt sporadisch badwater geplaatst. De duiven genieten meer van een zandbad.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Tamboerijnduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Deze duiven kunnen gedurende twee jaar ingezonden worden als Eigen Kweek en worden ondergebracht in een kleine klapkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Tamboerijnduif is 4,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Tamboerijnduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Tamboerijnduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Tamboerijnduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Tamboerijnduiven enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Allard Noorman, fokker van Tamboerijnduiven.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Turtur tympanistria*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Antiliaanse treurduif

2021, versie 1.2
NBvV code P. 34. 006. 020

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Colombiformes = duifachtigen
Familie: Columbidae
Geslacht: Zenaida

Soort: **Zenaida aurita aurita**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Zenaida a. salvadorii
Zenaida a. zinaida

Land van herkomst:

Anguilla; Antigua en Barbuda; Bahama's; Barbados; Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Sint Eustatius); Cayman eilanden; Cuba; Dominica; Dominicaanse Republiek; Grenada; Guadeloupe; Haïti; Jamaica; Martinique; Mexico; Montserrat; Puerto Rico; Saint Kitts en Nevis; Saint Lucia; Saint Vincent en de Grenadines; Sint Maarten (Nederlandse deel); Turks- en Caicos-eilanden; Verenigde Staten; Britse Maagdeneilanden; Amerikaanse Maagdeneilanden

Oorspronkelijk biotoop:

Open en half open laaglanden

Beschrijving vogel:

De Antiliaanse treurduif heeft als synoniem: Martinique duif.

Het is een vogelsoort met een grootte van 28 - 30 cm. , gemeten van snavelpunt tot staartpunt.

Er is weinig kleuronderscheid tussen de doffer en duivin. De duivin is wat fletser van kleur.

De zwarte snavel is lang en spits. De oogring is lichtgrijs, de iris en pupil zijn zwart.

De kopbevedering is lichtbruin, De bevedering op de oorstreek is lichter dan de kopkleur.

Een aantal veertjes onder de oorstreek zijn zwart. De zijkant van de nek en de nek zelf is grijsachtig, waardoor een paarse glans ontstaat. De rug en stuit zijn lichtbruin.

De hals is kaneelbruin. De borst, buik, flanken en onderlichaam zijn lichtbruin.

De vleugeldeken zijn grijsbruin. Op de grote vleugeldeken komen een aantal zwarte veren voor die soms wit omzoomd zijn.

De kleine vleugelpennen hebben witte toppen waardoor een korte wit bandje op de vleugels ontstaat.

De staartpennen zijn lichtbruin. Halverwege de staartpennen is een donkere horizontale baan aanwezig. De pootkleur is rood met donkere nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Antiliaanse treurduif**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

¹⁷ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Antiliaanse treurduif lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij duiven bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij duiven kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

De duiven zijn gevoelig voor coccidiose, en “het geel” (een mijt in de krop van de oudervogel, kan dodelijk zijn voor de jongen).

Beschikbare medicijnen worden verkregen via de dierenarts.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels zijn opgenomen in het “Handboek Vogelverzorging” zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Antiliaanse treurduif.

Antiliaanse treurduiven worden ondergebracht in een voliëre.

De duiven kunnen ook gehuisvest worden in een kooi van b.v. 200x100x100

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. Tijdens de broedperiode is een temperatuur van 25° C. aan te bevelen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij temperaturen lager dan 10° C. naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de voliëre zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Antiliaanse treurduiven hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste het natuurlijke aantal daglichturen krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 10 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

Een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren zijn beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Antiliaanse treurduif is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een grote volière of vlucht kunnen de duiven als koppel samen gehouden worden met bijvoorbeeld zebrovinken, spitsstaartamadines, geelbuikgorzen, Japanse meeuwen, Japanse nachtegalen en Chinese dwergkwartels, Het is niet aan te raden meerdere koppels Antiliaanse treurduiven gelijktijdig in dezelfde volière onder te brengen.

De voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht of kooi te houden. Tijdens het broedseizoen willen de doffers nog wel eens agressief zijn naar soortgenoten toe.

Het fokken met de Antiliaanse treurduif.

De Antiliaanse treurduif is na anderhalf jaar broedrijp.

Het broedseizoen start, als buiten wordt gebroed, bij voorkeur vanaf juni/juli.

Als broedgelegenheid voldoet een duiven- nestschaal die op een plank is geplaatst. Met wat takjes maken de vogels daar zelf een nest in. Soms maken ze bij afwezigheid van predatoren wel een nest op de grond.

De duiven kunnen twee, soms drie broedronden doen in een seizoen.

Per broedronde worden twee eieren gelegd. Bij de duiven die twee eieren leggen bestaat het broedsel meestal uit een doffer en een duivin. Een enkele keer zijn de jongen van hetzelfde geslacht.

De duiven broeden beurtelings zelf de eieren uit. De doffers vaak 's middags.

Na een broedtijd van 13 - 14 dagen komen de eieren uit.

De jongen worden door beide ouders groot gebracht. Het voer van het jong bestaat gedurende een aantal weken uit "kropmelk".

In de periode tot aan de jeugdruï groeien de jongen goed op.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 2012, blz. 13 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Antiliaanse treurduif is een zaadetende duif.

Het basisvoer bestaat uit een standaard tortelduiven voer, vermengd met tropenzaad.

Daarnaast eet de Antiliaanse treurduif ook graag fijn gesneden appel en groenvoer (andijvie, spinazie).

Ze nemen ook universeelvoer met gedroogde rozijnen en larven.

Als zachtvoer wordt eivoer en universeelvoer verstrekt zoals dat door diverse fabrikanten wordt aangeboden.

Daarnaast kunnen ze beschikken over biergist en mineralen met houtskool en roodsteen. Ook is maagkiesel, kalk en grit ruim beschikbaar.

In de volières en vluchten wordt regelmatig een zandbad genomen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Antiliaanse treurduiven die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze zijn door hun grootte niet geschikt om ze in een kleine kooi te trainen voor een tentoonstelling.

Zo kort mogelijk voor het inbrengen worden de ingeschreven vogels uitgevangen en in een kartonnen doos naar de tentoonstellingzaal gebracht. Daar wordt de vogel, zonder deze aan te raken, vrij gelaten in een grote klapkooi. De duiven kunnen drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden, tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Antiliaanse treurduif is 6,0 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Antiliaanse treurduif niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Antiliaanse treurduiven als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Antiliaanse treurduif is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Gerhard Rosier, *Die Wildtauben der Erde*, Hannover, Uitg. M en H Schaper Alfeld, ISBN 3794401840

Matthew M. Vriends, Ph.D., *Doves, a Complete Pet Owner's Manual*, ISBN 081018559

Alois Munst en Josef Wolters, *Tauben, der Arten der Wildtauben*, Uitg. Josef Wolters, ISBN 3980150429

Will Silkens. *Colombina, Wild Pigeons and Doves*, ISBN 9080763411 (zonder tekst).

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International. 2012. *Zenaida aurita*. De IUCN Rode Lijst van Bedreigde Soorten 2012: e.T22690750A38963748. www.iucnredlist.org

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Huisvestingsmatrix voor vogels uit cluster 8b

Duiven en tortels

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volièrè Binnen vlucht Inclusief broedblokken die ook gebruikt worden als slaapnesten Vluchtkooi 120 x 100 x 80 cm.	
	Vorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van nestkastjes of broedblokken in de volièrè, vlucht of nachthok.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volièrès en aangebouwde nachthokken.	
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volièrè, vlucht of vluchtkooi	
	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 200x100x100 cm. of kleine volièrè	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgescreven Tentoonstellingskooi	
	Rustperiode	Zie start matrix	

Duiven en tortels worden gehouden in volièrès en vluchten met, bij voorkeur, een aangebouwd nachthok.

Ter voorbereiding op de deelname aan een tijdelijke tentoonstelling worden de vogels ondergebracht in grote kooien of in binnenhuis opgestelde kleine volièrès.